

Cîteva zile mai tîrziu, talibanii au atacat un convoi militar care se îndrepta către Swat și au ucis treisprezece soldați. Astfel de reacții violente nu au avut loc doar în Swat. S-a declanșat un protest de proporții uriașe al triburilor din Bajaur și un adevărat val de atentate sinucigașe în toată țara. Exista o singură rază de speranță – Benazir Bhutto urma să se întoarcă. Americanii erau îngrijorați că aliatul lor, generalul Musharraf, nu era îndeajuns de popular în Pakistan pentru a fi de ajutor în lupta împotriva talibanilor, așa că au negociat un acord de împărțire a puterii destul de îndoielnic. Planul era ca Musharraf să renunțe, în sfîrșit, la uniforma militară și să devină un președinte civil, susținut de partidul lui Benazir. În schimb, el urma să renunțe la acuzațiile de corupție împotriva ei și a soțului ei și să organizeze alegeri, în urma cărora toți erau de părere că Benazir avea să devină prim-ministru. Nici un pakistanez, incluzîndu-l pe tata, nu a crezut că o astfel de înțelegere avea să funcționeze, fiindcă Musharraf și Benazir se urau.

Benazir fusese în exil de cînd eu aveam numai doi ani, dar auzisem de la tata atît de multe despre ea și eram foarte bucuroasă că avea să se întoarcă și urma să avem din nou o femeie la conducerea țării. Datorită lui Benazir, fete ca mine puteau să se gîndească la posibilitatea de a-și exprima părerea și a deveni politicieni. Era modelul nostru. Simboliza sfîrșitul dictaturii și începutul democrației și, în același timp, era un mesaj optimist trimis întregii lumi. Era, de asemenea, singurul nostru lider politic care vorbise fățiș împotriva militanților și chiar se oferise să ajute trupele americane să-l caute pe bin Laden pe teritoriul Pakistanului.

Unora în mod evident nu le plăcea acest lucru. În 18 octombrie 2007, stăteam cu toții cu ochii lipiți de televizoare, privind-o cum coboară din avion în Karachi și plînge cînd pune piciorul, după nouă ani de exil, pe pămînt pakistanez. Cînd a defilat pe străzi, pe platforma unui autobuz, sute de mii de oameni s-au

strîns să o vadă. Veniseră din toate colțurile țării și mulți dintre ei aveau pe umeri copii mici. Cîțiva au dat drumul la porumbei albi, iar unul dintre ei s-a așezat pe umărul lui Benazir. Se adunase o mulțime atît de numeroasă, încît autobuzul înainta foarte încet. După ceva timp am renunțat să mai privim, fiindcă era evident că avea să dureze multe ore.

Eu mă dusesem la culcare cînd, chiar înainte de miezul nopții, militanții au atacat. Autobuzul în care se afla Benazir a fost aruncat în aer. Tata mi-a spus a doua zi dimineață, cînd m-am trezit. El și prietenii lui au fost atît de șocați, că n-au mai dormit în noaptea aceea. Din fericire, Benazir supraviețuise fiindcă tocmai se retrăsese într-un compartiment blindat al autobuzului pentru a se odihni, însă 150 de oameni își pierduseră viața. Fusesse cea mai puternică bombă care explodase vreodată în țara noastră. Mulți dintre cei uciși erau studenți care formaseră un lanț uman în jurul autobuzului. Își spusese „Martiri pentru Benazir“. În ziua aceea, la școală, toți aveau capetele plecate, chiar și cei care fuseseră împotriva lui Benazir. Eram cu toții îndurerăți, dar recunoscători că ea supraviețuise.

Peste vreo săptămînă, trupele armatei au venit în Swat, făcînd un zgomot infernal cu elicopterele și mașinile lor de teren. Eram la școală cînd au ajuns primele elicoptere și am fost toți foarte entuziasmați. Am ieșit în fugă, iar ei ne-au aruncat caramelle și mingi de tenis, pe care noi ne-am grăbit să le prindem din zbor. Elicopterele erau o priveliște rară în Swat, dar, odată ce clădirea noastră se afla lîngă sediul local al armatei, uneori treceau chiar pe deasupra noastră. Făceam concursuri – cine reușește să strîngă cele mai multe caramelle.

Într-o zi, un bărbat care locuia pe strada noastră a venit să ne spună că la moschee se anunțase că a doua zi avea să fie interdicție de circulație. Nu știam ce e aceea o interdicție de circulație, eram neliniștiți. În peretele dintre casa noastră și

cea a vecinilor, părinții Safinei, era o gaură de care ne foloseam ca să comunicăm cu ei, așa că am bătut în acel perete ca să îi chemăm. „Ce înseamnă interdicția asta?“, i-am întrebat și, cînd ne-au explicat, nici n-am mai avut curajul să ieșim din camerele noastre, fiindcă eram siguri că avea să se întîmple ceva rău. Mai tîrziu, interdicția a ajuns să ne conducă viețile.

Am auzit la știri că Musharraf trimisese 3.000 de soldați în Swat ca să lupte împotriva talibanilor. Aceștia au ocupat toate clădirile guvernului și pe cele particulare pe care le consideraseră de interes strategic. Pînă atunci avuseserăm impresia că restul Pakistanului ignora complet situația din Swat. A doua zi, un atentator sinucigaș a atacat un alt camion al armatei în Swat, ucigînd șaptesprezece soldați și treisprezece civili. Apoi, toată noaptea am auzit *bum, bum, bum*, detunăturile tunurilor și zgomotele mitralierelor de pe dealuri. Era greu să dormi.

A doua zi, s-a transmis la televizor că începuseră luptele pe dealurile din partea nordică. Școala a fost închisă, iar noi am rămas acasă, încercînd să înțelegem ce se întîmpla. Luptele se purtau în afara orașului Mingora, dar focurile de armă se auzeau destul de bine. Armata spunea că fuseseră uciși peste o sută de militanți, dar, în prima zi din noiembrie, în jur de 700 de talibani au cucerit o poziție a armatei în Khwazakhela. În jur de cincizeci de oameni au dezertat din Corpul de Frontieră și alți patruzeci și opt au fost luați prizonieri și apoi scoși la paradă și umiliți; oamenii lui Fazlullah le-au luat uniformele și armele și i-au dat fiecăruia cîte 500 de rupii ca să se întoarcă acasă. Apoi, talibanii au ocupat două posturi de poliție în Khwazakhela, după care s-au îndreptat către Madyan, unde alți polițiști au depus armele. Foarte curînd, talibanii controlau cea mai mare parte din Swat, în afară de Mingora.

La 12 noiembrie, Musharraf a trimis încă 10.000 de soldați în valea noastră, ajutați de mai multe elicoptere de luptă. Armata era peste tot. Au campat chiar și pe terenul de golf și și-au

instalat armele pe dealuri. Apoi au pornit o operațiune împotriva lui Fazlullah, care, mai târziu, a ajuns să fie cunoscută drept prima bătălie din Swat. Era pentru prima dată când armata lansa o operațiune împotriva conașionalilor, cu excepția celor din FATA. Poliția a încercat să-l captureze pe Fazlullah în timp ce acesta vorbea la o întrunire, dar s-a pornit o furtună de nisip uriașă, iar el a reușit să scape. Evenimentul nu a făcut decât să-i sporească reputația de figură spirituală și misterioasă.

Militanții nu au cedat ușor. Mai mult, chiar au avansat către est și la 16 noiembrie au ocupat Alpuri, orașul principal din Shangla. Din nou, poliția locală a fugit fără să opună rezistență. Oamenii de acolo au spus că printre luptători se aflau ceceni și uzbeki. Ne făceam griji pentru rudele noastre din Shangla, deși tata spunea că satul era prea izolat ca să-i intereseze pe talibani, iar localnicii anunțaseră că-i vor ține la distanță. Armata pakistaneză avea mult mai multe arme și trupe, așa că nu i-a fost greu să recâștige cea mai mare parte a văii. Au ocupat Imam Deri, sediul lui Fazlullah. Militanții s-au refugiat în pădure și, la începutul lui decembrie, armata susținea că a recâștigat cele mai multe zone. Fazlullah se retrăsese în munți.

Dar talibanii n-au fost goniți. „Situația asta n-o să dureze“, a prezis tata.

Gruparea lui Fazlullah nu era singura care semăna haosul. În toată partea nord-vestică a Pakistanului luaseră ființă mai multe grupări militante, conduse de bărbați provenind din diferite grupuri tribale. La vreo săptămână după lupta din Swat, patruzeci de lideri talibani din toată provincia s-au întâlnit în sudul Waziristanului pentru a declara război Pakistanului. Au căzut de acord să se unească sub numele Tehrik-i-Taliban-Pakistan (TTP), sau Talibanii Pakistanezi, și susțineau că au 40.000 de luptători. Și-au ales drept conducător un bărbat de aproape patruzeci de ani, pe nume Baitullah Mehsud, care luptase în Afganistan. Fazlullah a fost numit șef al diviziei din Swat.

Cînd a venit armata, am crezut că luptele vor înceta în curînd, dar am greșit. Aveau să urmeze multe. Talibanii nu aveau în vizor numai politicieni, membri ai parlamentului sau poliția, ci și oameni obișnuiți care nu respectau *pardah*, nu aveau barba destul de lungă sau nu purtau *shalwar kamiz*-ul potrivit.

În 27 decembrie Benazir Bhutto a luat cuvîntul în cadrul unei întruniri electorale în Liaquat Bagh, parcul din Rawalpindi unde cel dintîi prim-ministru al nostru, Liaquat Ali, fusese asasinat. „Vom învinge forțele extremiste și militanții prin puterea poporului“, a declarat ea, în strigătele de entuziasm ale mulțimii. Era într-o Toyota Land Cruiser blindată și, chiar cînd mașina părăsea parcul, ea a scos capul prin trapă ca să salute mulțimea. Deodată, s-au auzit focuri de armă și o explozie, iar un atentator sinucigaș s-a aruncat în aer chiar lîngă mașina ei. Benazir a căzut înapoi în Land Cruiser. Guvernul Musharraf a susținut, mai tîrziu, că se lovise cu capul de mînerul trapei; alții au spus că fusese împușcată.

Ne uitam la televizor cînd a fost difuzată știrea. Bunica a spus: „Benazir va deveni *shaheed*“, însemnînd că avea să moară onorabil. Am început toți să plîngem și să ne rugăm pentru ea. Cînd am aflat că a murit, inima mi-a șoptit: *De ce nu te duci tu să lupți pentru drepturile femeilor?* Abia așteptaserăm să revenim la democrație și acum oamenii își spuneau: „Dacă a fost posibil să moară Benazir, nimeni nu e în siguranță“. Părea că țara mea își pierduse orice speranță.

Musharraf a pus moartea lui Benazir pe seama lui Baitullah Mehsud, liderul TTP, și a făcut publică înregistrarea unei convorbiri telefonice despre care susținea că avusese loc între el și un alt militant, în timp ce puneau la cale atacul. Baitullah a negat orice implicare, ceea ce era neobișnuit pentru talibani.

Aveam profesori de studii islamice – *qari sahib* – care veneau acasă să ne învețe Coranul, pe mine și pe alți copii din zonă.

Cînd au venit talibanii, eu deja terminasem ultima declamare completă a Coranului, ceea ce noi numim *Khatam ul-Quran*, spre bucuria lui *Baba*, bunicul meu cleric. Se recită în arabă și cei mai mulți oameni nu au idee ce înseamnă de fapt versetele, dar eu începusem să învăț și traducerea lor. Spre groaza mea, un *qari sahib* a încercat într-o zi să justifice asasinatul lui Benazir: „E foarte bine că a fost ucisă“, a zis. „Cînd era în viață, nu era de nici un folos. Nu respecta cum trebuie legea islamică. Dacă ar fi trăit, țara ar fi sfișit în anarhie.“

Am fost șocată și i-am povestit lui tata. „Nu avem de ales. Depindem de acești mullahi pentru a putea învăța Coranul“, a zis el. „Dar tu doar învață sensul literal al cuvintelor; nu pleca urechea la explicații și interpretări. Învață doar spusele lui Dumnezeu. Cuvintele Lui sînt mesaje divine, pe care tu ești liberă să le interpretezi.“